

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben házhoz hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. VERÉB GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV., Rakóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300.

Készletok nem adatnak vissza.

Hirdetések árszabály szerint.

Homestead.

(K. Ö.) A végrehajtási novella tárgyalása során sokan amiatt aggódtak, hogy a 12 hold felszerelésnek a végrehajtás alól való mentesítése nem sok gyakorlati értékkel bír. Mert mit használ, ha a kisgazda biztosítja is magának a gazdasági felszerelést, de ha elárverelik a földjét. Előáll tehát az az eshetőség, hogy a kisgazdának lesz felszerelése, de nem lesz földje. Es már akkor is hangok hallatszottak, hogy meg kell csinálni az otthon mentesítő törvényt, a homestead-t.

Az igazságügyminisztérium nem soká váratott magára. Mert fél munkát nem lehet ezen a téren csinálni. A kereskedelmi és iparkamarák már is megkapták véleményezés végett a családi otthonról szóló törvényjavaslatot. Amit csak helyeselni lehet. Mert kívánatos, hogy minden érdekképviselő szolgáljon hozzá a dologhoz. Remélhetőleg azonban az agrár érdekképviselőnek is mód adatik, hogy a családi otthon védelméről véleményt nyilváníthassanak. Utóvégre a családi otthon védelme első sorban agrár kérdés.

A családi otthon védelme lényegében abban áll, hogy a lakóház, udvar, beltelek és a szántóföld egy bizonyos része a foglalás alól mentesítettik. A családi otthont tehát nem lehet lefoglalni, végrehajtást nem lehet reá vezetni és elárverezni nem lehet. Az otthon mentesítés tehát kivonja a forgalomból a parasztbirtok egy részét, de azért, hogy a parasztcsalád pusztulását és züllesztését megakadályozza. Az otthon mentesítő törvény annyi hagyont hagy meg egy család kezén, amiből megélhet. Célja tehát egy egészséges parasztsztyalt teremteni meg. Agrár országban ennél nagyobb dolgot nemzeti szempontból alig lehet megcselekedni.

A családi otthonról szóló törvényjavaslat azonban nem fog országsszerte köztetszésre találni. Lesznek, akik féltik a kisgazda hitelét. Ugymint a végrehajtások korlátozásánál tették. Féltik a gazda hitelét, mert a végrehajtások korlátozása a felszerelését, a homestead magát a földet vonja ki a foglalás alól. Szerintük a földnek mobilnak kell lenni. Azért ellene vannak a hitbizományoknak és kötött birtokoknak. Ezeket nem lehet megterhelni, elcserebelélni és kisajátítani. Es

ez fáj éppen azoknak, kik itt Magyarországon vagyont tudtak gyűjteni, csak azért, mert a magyar ember könnyelmű az adósságcsinálásban és mert tételes törvények nem védelmezték meg a kisajátítás ellen.

Nem lehet azonban nálunk a földbirtok megköttöttsége ellen panaszkodni, mikor a statisztika kérelhetetlen számaival tudjuk bebizonyítani, hogy évenként 20000, tehát naponként több mint 50 birtok cserél gazdát. Nem is ez a baj. A baj az, hogy a magyar földbirtok konszolidációjának ellenségei gyűlölnék minden olyan törvényes intézkedést, mely a magyar parasztot védeni hivatott. Eddig igen meg voltak elégedve és agyba-főbe is dicsérték a magyar nemzetet, mint a gazdasági szabadelvűség hivatott képviselőjét. Annaira dicsérték bennünket, hogy szinte megrészegültünk a dicsérettől és tücskön-bokron követjük azt a politikát, mely a magyar parasztsztyalt majdnem eltörölte a föld színéről. Hogy nem sikerült, nem rajtuk mullott.

Védelem után kiáltott a magyar paraszt évtizedeken át, védelem után kiált most is. A nemzet gerince lévén, védelemben részesítendő a régi parasztsztyal. Hagyományos erényei a régi parasztnak át nem öröklődnek az új kisgazdára. A családi otthon védelme megfelelő örökösödési törvénnyel a parasztsztyalnak új alapot fog adni, melyen fejlődni és megerősödni fog. Józan szociális politikust manapság már nem lehet azzal megijeszteni, hogy a paraszthitbizomány a parasztsztyal sorvadását okozná. Nem is ijedünk meg tőle.

Leszámolás.

Irtá: Bajmoki.

Különös erkölcsi fölfogás lakhatik egy olyan emberben, aki egy elhibázott, téves utakra fordult életnek fínálóját egy revolvergolyó hatására bizza. Hiszen tudjuk, hogy a végleges megsemmisülés is csak a pogány tragédiákban szerepelt utolsó akkordnak. A keresztény morál és világnézet ezt a motívumot a színpadon se acceptálja, minálunk a végkifejlés az ilyen esetekben az expiació, az erkölcsi jobbra serkentő bűnhődés és a megtisztulás jegyében kell hogy kialakuljon. Es akadnak ma még olyan gyenge lelkek, akik azt hiszik, hogy egy jól-rosszul célzott lövéssel tisztázták multjokat, szánalomra indítanak jelenvaló sorsukkal szemben és egyuttal leszámoltak a jövőre is. O nem. A keresztény tan csirái oda vannak ültetve még a műveletlen emberi szívbe is, e tan-

nak alapgondolata dominál minden lélekben: éppen ezért nem fogadhatjuk el az olyan leszámolást, aminővel Grómon Dezső akarta lezárni az aktákat.

Alljon bár sivar, vagy csillogó mult hátunk mögött, ennek az egyéni multnak megteremtésében ott szerepelt mindenikünk sajátos és elsajátított képességeivel, gondolataival, törekvéseivel, hajlamaival. A külső körülmények, az adott viszonyok mindenütt csak másodrendű tényezők lehetnek. Ha képességeink, eszméink hatalmával jutottunk a polcra, irigyünk nem lehet; ha nemes eszméink és gondolataink zátonyra jutásával buktunk el, babérra is számíthatunk. De akit csak az efemer alakulások, a szerencsés véletlen játéka, vagy egyéni alkalmazkodásai löktek, juttattak a vezetők sorába, annak letörése nagyobb irt, pótolhatatlan hiányt nem képezhet, főleg akkor nem, ha ez a letörés egy immorális cselekedetnek bélyegét hordja magán. Szánalmat? — no azt talán kisajtolhatjuk a szivekből, hisz bajban nyomorban sokkal hamarabb akad győnge szívű résztvevő, mint erős kezű segítő!

A katolikus elv pedig az, ott látjuk már a nyomát a szenvedő Jób könyvében: ha élvezted jó napjaid örömet, boldogságát, ne huzódozzál a boros napok keserűségétől, keresztjétől se. De hát ez az elv, ugyilátszik, ma már anakronizmus, elfogadhatatlannak tetszik a máról holnapra élő embereknek. Új igazságok, új csillagzatok után járnak, s mivel ezek az új igazságok, ez új tételek egy csipetnyivel se bírják lecsönnesíteni belső háborgásaikat, egy pillanatra se képesek a borzasztó jelen rémképeit az agyukból kiverni, radikális megoldáshoz látnak; egyszerűen elnémitják az agyat. Ezzel tartoznak, az ő véleményök szerint, a jelennek, az agy, a szív okoskodásainak. Ami még a jelenből hátramaradt, az adósságok, hittelezők és egyéb rendezetlen ügyek, no az ilyen bagatell dolgokkal gavallér emberek nem szoktak gondolni és törődni; örüljön ez a nyomorult világ, hogy kapott egy napra való szenzációt, hogy esetleg láthat egy első osztályu temetést!

Hát a jövő? Hogyan áll az ilyen üres lelkű ember a jövőjével? Természetünkben fekszik, szívünkbe van oltva egy más világ után való remény. Ez egy. Azonkivül annyi itélőképességünk is kell legyen: életünknek, melynek mi nem vagyunk a megteremtői, gyilkosai se lehetünk. Ez a másik. Tehát képzelhetni-e nagyobb zsarnokságot, nagyobb brutalitást, mint az olyan eljárást, mely a sanyargatott lelkeket egy csapásra összezuza. Összezuza, összetöri minden vágyódásával, minden reménységével, hogy e földi sanyargatás után még boldog lehet egykoron, hogy a földi bűnhődés után még számára is van irgalom, megbocsátás! Így azonban a jelen nyomoruságában elborult ember a jövőjét is agyoncsapja.

Keresztény szempontból egy hosszú életnek ilyen lezárulását csak lelki megdöbbenéssel szemlélhetjük; egy ilyen leszámolást sem a keresztény erkölcsstan, sem a józan ész el nem fogadnak, nem helyeselhetnek soha, akár ha Grómon Dezsőnek hívják is az öngyilkosjelöltet.

A magasabb lakbérosztálynak megállapítása.

— Saját tudósítónktól. —

A magyar királyi pénzügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök a pénzügyigazgatóhoz egy körrendeletet bocsájtott ki, melyben utasítja, hogy az 1908—1910. évi adókievetési időszakra összeírt lakások házbérbijedelmi vallomásaiból Zombor, Szabadka, Ujvidék, Baja és Zenta városoknak azon lakrészei foglalandók a bevallott bérbijedellel együtt kimutatásban, melyek három szobából állanak és tisztviselőnek alkalmasak.

Kimutatásban foglalandók továbbá a vármegye területén levő azon községek három szobás lakásai is, ahol állami hivatalok (adóhivatal, járásbiróság stb.) vannak és ha ezen községben legalább husz három szobás lakás van, Ellenkező esetben a két és négy szobás lakások is kivonatolandók. A magasabb lakbérosztályba leendő sorozása végett ezen kimutatások elkészítésére és a pénzügyminiszteriumhoz leendő felterjesztésére 40 napi határidőt adott. Ezeknek az alapján lesznek aztán az egyes városok és községekben a magasabb lakberek megállapítva, melyek már október, illetve november 1-től kezdve folyósítva is lesznek.

Ezen kimutatások a pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőség által már el is készítették és mint értesülünk Zombor szabad királyi városnál 76.6% az átlag. Most már csak a pénzügyminiszterium egy kis jó akaratától függ, hogy városunk a 80%-ba jusson, ami bizony a mai drága lakásviszonyok között nagyon is jogos és méltányos volna, ha megadtnék, mert ezzel városunkban lakó több száz állami és törvényhatósági tisztviselő sorsán segítve és orvosolva lenne.

A kofák megrendszabályozása

Utban van az igazság mely rövid időn belül le fogja törni az egész országban a kofauralom hatalmát. A kormány törvényhozás útján szándékozik az élelmiszerek árusítását szabályozni. Az országot kerületekre osztják, központokat jelölnek ki, a hol a nem romlandó élelmiszerek összegyűjtésére raktárakat állítanak, elrendelik az elővásárlási tilalmat s helyi piaci rendszabályokat készíttetnek. A kofaságot „meghatározott számhoz” kötik, úgy mint a bérkocsisságot, hogy csak bizonyos meghatározott számban adnak engedélyt az élelmi szerek rendszeres, illetve állandó árusítására. Minden kofa számot kap, mint a rendőr s ezt föltűnő helyen viselni tartozik.

A vámon át élelmiszerekkel terhelt kocsirakományokat csak az esetben bocsátanak be, ha az illetők községi bizonyítvánnyal igazolják, hogy a saját terményeiket vagy tenyésztüket szállítják piacra. Akik a városból élelmiszereket visznek ki, minden esetben kiviteli vámot fizetnek.

Szóval, az élelmiszer közvetítők helyzetét annyira megnehezítik, hogy csak korlátolt számban élhetnek meg, s csak a nap egy bizonyos órájától kezdve vásárolhatnak s így a fogyasztó közönség abba a helyzetbe jut, hogy magától a termelőtől vehet s nem lesz kénytelen, mert korpa közé keveredni nem akar, visszavonulásra, a kofauralomnak kiszolgáltatni magát.

Azt hisszük, a tisztességes viselkedésű, becsületet tudó, illedelmes és jóra való kofák szívesen veszik az új rendet, mert nekik nem lesz ártalmukra.

Lesz ugyan jajtás a szabadkereskedelem szent nevében, de azért csak jöjjön ez a törvény, mely a drágaságnak is bizonyára csökkenője lesz majd. A mézáró urak is ezen a módon lesznek megrendszabályozva.

Ismerőseink körében terjesztjük a „BÁCSKAI NAPLÓT.”

HIREK.

Tájékoztató.

Julius 25. Anna-bál Palicsán.

Julius 30. A Petőfi-társaság társas összejövetele, saját helyiségeiben, este 8 órakor.

Augusztus 2. Az ipartestület táncmulatsága az ipartestület helyiségében.

Augusztus 2. A műpártolók körének műkedvelői előadása a kath. legényegylet dísztermében. Utána tánc.

Nyolcadik kath. nagygyűlés.

A VIII. kath. nagygyűlés Budapesten szeptember hó 13, 14 és 15. napjain lesz. A nagygyűlés vázlatos előrajza a következő: 13-án, vasárnap eucharisztikus körmenet. Ugyanazon napon a pápai jubileum díszülése és ünnepi felvonulás.

14-én, hétfőn délelőtt a szakosztályi ülések, központi jellegű egyesületek kongresszusai. Délután az első nyilvános ülés.

15-én, kedden délelőtt a második, délután a harmadik nyilvános ülés, mely utóbbi zárt ülés előzi meg.

Ezen általános program keretében alakul meg az Országos Kath. Diákszövetség, ugyanakkor alakul meg ünnepélyesen a Kath. Iskolaegyesület is. A nagygyűlés kiegészítésére szolgál a városi Igazgató Műcsarnokban rendezendő egyházi műipari kiállítás, egy érdekes estélylyel. Ezen estélyre, melyet a Szövetség az Iparművészeti Társasággal karöltve rendez, külön belépőjegyek is adnak ki azok számára, kik nagygyűlési jeggyel nem bírnak.

— **A Katholikus Népszövetség tagjelvénye.** Most jelent meg a Katholikus Népszövetség tagjelvényének hatodik füzet. Sűrűn telenyomott harminckét oldalon ad oly ismeretterjesztő olvasmányt, amelyért mindenki a legnagyobb hálával viseltethetik. A veszedelméről, mely a fővárosba szolgálatra induló leányokat fenyegeti közül bevezető ismertető. A mezőgazdasági érdekképviseletről hoz ezután közleményt. Az általános választójog kérdésének mai helyzetét, a szeszfőzést ismertetve, a július és augusztus havi közigazgatási teendők sorozatát közli. A füzetet a jogvédelemre vonatkozó tanácsok zárják be. Tizenkét ily füzet nem az évenként fizetendő egy korona tagjárulékot éri meg, hanem sokkal többet. Már csak azért is be kell mindenkinek iratkoznia a katolikus népszövetségbe, hogy e megbecsülhetetlen értékű füzetkéket ingyen megkaphassa.

— **Pénzügyi tanácsos.** A pénzügyminiszter Bárczi Iván, zombori pénzügyi titkárt és igazgató helyettesét pénzügyi tanácsossá nevezte ki.

— **Szerb patriarchaválasztás előtt.** Karlócáról jelentik, — hogy az önálló szerb pártot Muosevics Vazul elnök folyó hó 27-ére Karlócára gyűlésre hívta össze a szerb patriarchaválasztás ügyében. Ugyanekkor tartanak gyűlést Karlóczán a szerb radikálisok is.

— **Petőfi Sándor emlékezete.** A Petőfi asztaltársaság tegnap este tartott választmányi ülésén elhatározta, hogy július hó 30-dikán este, megünnepelendő Petőfi Sándor halálának emlékeztető, saját helyiségében társas összejövetelt rendez, melynek programját később közöljük.

— **Panasz a bajai apácák ellen.** A zsidó lapok ismét megragadták az alkalmat, hogy ezuttal a bajai apácák ellen intézve kirohanásaikat, igaztalan színbe tüntessék föl kath. legüdvösebb intézményeinket. Képtelen panasszal állnak elő. Minthogy a zsidó lapok szerint ezen ügybe a bajai közigazgatási bizottság is beavatkozott, megvárjuk ennek a határozatát s azután ennek közlése kapcsán mi meg majd a zsidó iskolákról beszélgetünk. Nekünk éppen annyi jogunk van az ő iskoláik ügyeibe avatkozni, mint nekik a mi iskoláink ügyébe.

— **Zászlószentelés.** Az ujvidéki kereskedő ifjak egyesületi zászlóját augusztus hó másodikán szentelik föl, ünnepségek keretében. A vallási szertartás reggel kilenc

órákor kezdődik. Este, a dunagőzhajózási állomásnál hangversenyyel egybekötött táncmulatság lesz. A zászlót Sevicz Mitrofan, bácskai gör. kel. püspök szenteli föl.

— **Szerb papválasztás.** A tegnap megtartott bácskai szerb konzisztoriumi ülésen mosorini plébánossá Vlaskalics Szvetozárt, kölpényi plébánossá az eddigi adminisztrátort Popovicot, sajkásszentgyörgyi plébánossá Zlokolicz Zsarkót, turiai plébánossá Radivojev Jovánt választották meg.

— **Tűzoltók kinevezése.** Biró Károly dr. polgármester Tikviczki Jánost napidijas tűzoltóvá, Szkenderovits Miklóst napidijas tűzoltó kocissá nevezte ki.

— **A zombori színház átalakítása.** A zombori törvényhatósági bizottság elhatározta, hogy a városi színház átalakíttatja s erre tetemes összeget szavazott meg. Az átalakítási munkák bevégeztéig utasította a tanácsot, hogy megfelelő ideiglenes színház helyiségekről gondoskodják s míg megfelelő helyiséget nem talál, addig a színházban csak az elkerülhetetlenül szükséges átalakításokat foganatosítsa.

— **Törvényjavaslat az asszonyi keddés ellen.** Az Egyesült-Államok tartománygyűlései sok furcsa törvényjavaslatot láttak, tárgyaltak, el is fogadtak már, de olyant, mint Georg Glenn kongresszusi tagét, még aligha. Glenn az asszonyi csábítást, a férfifejek elforgatását akarja lehetetlenné tenni „törvényhozási uton.” Javaslatában azt indítványozza, hogy a törvény jelentsen ki érvénytelennek minden olyan házasságot, amelyről kiderül, hogy a nő — akár leány, akár özvegy, vagy elvált asszony — keddős szerek, hajfesték, arcfesték, illatszerek, műfogak, álhaj, a testi fogyatkozásokat leplező tömőszerek használatával, a magas sarkú cipő varázsával stb. vitte, vagyis csalta bele a férfit. Természetesen csupán akkor, ha az elhódított férfi amerikai polgár. Vajjon megszavazza-e Georgia állam törvényhozása ezt a maga nemében páratlan törvényt?

— **Kivándorlás a megyéből.** Regőcei tudósítónk szomorú hírt közöl velünk. Regőcén ujabban, épen a nagyobb munkaidő beálltánál rendkívüli mértékben lábra kapott a kivándorlási láz. A megyei alispáni hivataltól nem kevesebb, mint 17 család kért külföldi utlevelet kivándorlási célzattal. Megannyi családostól hagyja el szülőfaluját és megy messze idegenbe új kenyérkereseti forrást keresni. A kivándorlók egyrésze Németország felé, egy más része pedig Észak-Amerika felé veszi útját.

A t. szülők s a főt. klérus szives figyelmébe!

SZENT IMRE-INTERNÁTUS SZABADKÁN.

Szülői házon kívül tanuló ifjak számára már a múlt tanév óta fennáll s állandó tanári felügyelet mellett katolikus, hazafias nevelést nyújt az ifjuságnak.

Kényelmes, egészséges emeletes épületben van egynegyed hold akácokkal befásított udvarral.

Az évi díj: 500 korona.

A városban főgimnázium, felső kereskedelmi iskola és polgári iskola van s így mind a három intézetet látogató növendékek fölvétetnek.

Jelentkezni lehet augusztus 1-ig.

Prospektust készséggel küld.

424-33

Hervanek Ödön

főgimn. hittanár, intézeti igazgató.

Az iszákosság vége.

— Tizenöt éves lány alkoholista. —

Szomorú véget ért egy borsódi huszonöt éves fiatal asszony. Az iszákosság ördöge már tizenöt éves korában hatalmába kerítette s azóta lejjebb meg lejjebb vezette a testi és lelki kárhozát ösvényén, míg nem most fiatal életével is meg kellett szenvedélyét fizetnie. E megrendítően tanulságos eset története a következő:

Pápai Lajosné huszonöt éves menyecske már tizenöt éves korában megszerette az al-

koholt. Már mint lány kocsizó. Felvette a versenyt akármelyik duhaj legénnyel. Kecsmából ki, kocsimba be, ez volt az élvezete.

Szép volt; néhány évvel ezelőtt jó-módu gazdaember vette el feleségül. Azt hitték volna, hogy házasságában majd csak megváltozik. De bizony az új életboldogsága sem fogott az ördögi szenvedélyen.

A napokban ismét sorbajárta a korcs-mákat. Ezt annál is könnyebben megtehetette, mert a férje már épséggel nem törődött javíthatatlannak látszó feleségével.

Ejfélfelé tért haza a korcsmából, egészen részegen. Hazaérve egyszer csak jajgatni kezdett. A férj a jajgatásra felnyitotta szemét. Feleségét pillantotta meg, amint az ágyból föltápáskodott, egyet lépett, azután megtántorodott és összeesett. Mire a férje hozzá ért, hogy segítsen rajta, már meg volt halva.

A szerencsétlen asszony testén a hullaszemle alkalmával külső sérüléseket is találtak, amiért is el kellett rendelni a boncolást. Büntényt sejtettek. A boncolás azonban kiderítette, hogy a halál oka alkoholizmus volt. A szesz az asszony belső szervezetét már teljesen tönkretette.

Ne járjunk olyan sörccsarnokokba, vendéglőkbe és kávéházakba, hol a BÁCSKAI NAPLÓT nem találjuk.

Megvadult cigány.

Amugy is vad, hát még ha pálinkával tömi meg magát, pedig ezt sem veti meg. Ily beszélt állapotban verte holtra, mint zentai tudósítónk írja, Bálint Ferenc cigány a feleségét. Az alkoholtól teljesen megvadult cigány büntettéről szóló tudósítás a következő:

Bálint Ferenc, kukucsikai sátoros cigány bevetődött Zentára. Délután a sárga földig itta magát. Mikor azután a pénze már elfogyott, meg talán bele sem fért már több pálinka, nagynehezen kibotorkált a sátorába, hogy fáradalmait kipihenje.

A sátorban persze a cigányasszony nem valami szívélyesen fogadta a részegét. Amugy cigányosan elkerítette a mondókáját, amin még a részeg is felháborodott. Főlháborodásában neki támolygott az asszonynak, hogy majd megüti. De bizony részeg feje nem birt vele könnyűszerrel elbánni.

Nem azért cigány a cigány, hogy egy könnyen elálljon ilyen szándékától. Összeszedte minden erejét, s az asszonyt földre teperve, kalapácsot kerített a kezébe, s azzal verte be szerencsétlen áldozatának a fejét. A vér most méginkább felbőszítette a dühöngőt. Nem elégedett meg azzal, hogy a bevett fejű asszony már is eszméletlenül hever a földön. Készt szedte elő, s azt kétszer az amugy is félholtra vert asszony testébe merítette.

A még vonagló asszonyt a zentai kórházba szállították, a vadállatot meg a csendőrség elfogta, s további eljárás végett átadta a rendőrkapitányságnak.

INNEN-ONNAN.

Egy vidéki helyőrségen a napokban a vezérőrnagy inspicálta az egyik ezredet. A harcszerű gyakorlatok kitűnően folytak s a táborkok ur nagyon meg volt elégedve. Ennek kifejezést is adott a tiszti megbeszélések után, amikor a következő dicsérő szavakra fakadt:

— Nagyon szép volt. Rendkívül meg vagyok elégedve az urakkal és fejezzék ki a legénység előtt is megelégedésemet.

Ezután előírás szerint szalutált és a minden beszélgetés után szokásos köszönöm uraim kifejezéssel ellovagolt.

De mintha valami eszébe jutott volna még, csakhamar visszafordult és így szólt:

— Még tudtul adom az uraknak, hogy feleségem ma egy egészséges gyermeknek adott életet.

Ujból szalutálás és: „köszönöm uraim!”

Egyik fiatal kriminálista belemelgedik védőbeszédébe és nagy tüzzel szónokol:

— Kérem, tekintetes törvényszék, a vádhatóság azt állítja, hogy védettem a panaszos hölgytől, ki a piacról jött, ötven koronát lopott el. Ötven koronát? Ugyan, tekintetes törvényszék, van-e olyan szabadkai hölgy, kitől a bevásárlás után, még annyit el lehet emelni?

Azt mondják, hogy a nős bírák összenéztek, visszavonultak itélethozatalra és a vádlottat azonnal szabadlábra helyezték.

!!! ADÓSOK, HITELEZŐK !!!

Most jelent meg

az új végrehajtási törvény ismertetője.

Ára 40 fillér.

Kapható: HEUMANN MÓR könyvkereskedésében SZABADKÁN.

KÖZGAZDASÁG.

** A takarmányhiány. Az OMKE föltette hasznos dolgot művelt, — tanujelét adván agilitásának — midőn a takarmány-neműek kivitelének tilalmazása érdekében megindult mozgalom folytán sürgősen felhívta vidéki kerületeit, hogy nyilatkozzanak, vajjon a terület viszonyai megokolják-e a tilalom elrendelésének szükségét. A felhívásra az OMKE központjához a következő válaszok érkeztek:

Arad. Vidékünkön szálas-takarmányban hiány van, ezekre indokoltnak tartjuk a tilalmat, szemes takarmányokra nem.

Lugos. Kerületünkben nagy a takarmányhiány, a kiviteli tilalmat indokoltnak tartjuk.

Nagybecskerek. Torontálnak csak északnyugati részén van takarmányhiány, a takarmányszűke nálunk még nem indokolja a kiviteli tilalom elrendelését, mert a kukorica eddigelő jól áll és valószínűleg pótolni fogja a szalma hiányát.

Nagyszentmiklós. Vidékünkön mutatkozik némi takarmányhiány, indokoltnak tartjuk a kiviteli tilalmat.

Szeged. A kedvezőtlen időjárás folytán a takarmány-árak emelkedőben vannak, készletek nincsenek, a kiviteli tilalmat a malmok ellenzik, a többi érdekeltet helyeslik.

Versec. Szénatermésünk nem elégíti ki az évi szükségletet, ép így a mesterséges kaszálók termése sem, a tengeriszár azonban kielégítő termést ígér.

REGÉNY.

KLEOPATRA.

Az arcát e pillanatban elborító pir sajtós fényt kölcsönözött neki. Tekintetét még áthatóbban szegezte a saját képére.

— Több egy hercegnőnél... Vannak asszonyok, akik oly magasra emelkednek, hogy nem szállhatnak többé le se az életben sem az örökkévalóságban. Gyorsan levetkőzött, ágyába dobta magát és elaludt, mint a hadfiak a csata előestéjén.

III.

Ha a nő elismert szépség, jobbára rendszerint egy csapat bámuló, baljára egy csapat ellenség helyezkedik, s a két fél a szépség rovására ingerkedik egymással. Ez nem így történt Kleopatrával; oly állást hódított ő magának, melyet le nem tagadhattak, el nem vitathattak tőle. A nyugtalan szellemeknek tehát akarva, nem akarva az aznapi szépség zászlója kellett sorakozniok, amit meg is tettek.

A herceg és hercegnő a mézes heteket birtokaikon töltötték. Egyedül csak Kleopatra bilincselte tehát le az idej fényes farsang figyelmét. Az udvarnál, ha szolgálata volt, nagyon szívélyesen fogadták, de nem mondhatták volna, hogy a cárné megkülönböztető kegyeiben részesítette. Az igazságos, részrehajlatlan uralkodónő az új előléptetettel szemben nem árult el oly mozdulatot, nem ejtett oly szót, mely a különös kegyről tanuskodik. Kleopatra ragyogó szépségével illet ugyan állásához, de senki sem sejtette, hogy értelmi tehetséggel is ép ennyire meg volt áldva.

Nem tartozott azokhoz az ügyes lényekhez, akik oda is bejutnak, ahol senkiségi kívánja őket. Egyszerű, komoly magatartása legelőször is azon társait nyugtatta meg, akik féltékenykedtek volna rá, hogy talán az uralkodónő kegyeibe kerül. Hamarosan elkeresztelték ostobának. Oly ostoba, mint aminő szép, jegyezte meg az udvar egyik régi oszlopa, aki az udvarhölgyeknek harminc év óta adta meg a mindenki által elfogadott jelzőket. Megesontosodott udvariaságában „a szép közönyösnek” neverte el Kleopatrát és e neve meg is maradt.

Egyetlen férfi nem csalódott csak Kleopatrában. Egy rut, de szellemes testőr tizt, kinek rettenetes nyelve semmit, senkit sem tisztelt, s akit gyakran nagyon is nyers csínyei miatt már több ízben száműzték az udvarból. De néhány hét múlva mindig visszahívatta magát, mert nélküle unalom győzött mindenkit.

Kamuczin Jánost az első pillanatban meglepte Baktóf kisasszony arcának nemesége, komolysága. A társaságokban, ahol megjelentek, többször beszélt vele, s meggyőződött, hogy a Szent-Katalin intézet tanára nem csalódott, mikor első helyre emelte a növendékek között. Kamuczin maga is kivételes kartársainál, akiknél ragyogó máz helyettesíti a tudást és műveltséget, tanultabb férfi volt. Sokat tanult; a pályája ki volt jelölve. Fiatal korában lehetett volna kiváló hadügyminiszter, de a rossz csinek iránt tanusított ellentállhatatlan vonzalma; művészete, mellyel másokat az orruknál fogva vezetett, csakhamar elzárta előtte a komoly emberek jövőjéhez vivő utat. Hogy másokat nevétségessé tehessen, azért mindent feláldozott. Es épen ezért, bármit tett volna is, egész életében mégis csak az udvari bohóc szerepére volt kárhoztatva.

Nagy, okosan kezelt vagyon azonban talán mindezek ellenére is függetlenséget biztosított volna neki. De Kamuczin szegény volt, s a nap huszonnégy órájában mást sem csinált csak adóságot. Időközönként, mikor már tulságosan nagy volt az összeg, meggyónt Borisz nagyhercegnek, aki majdnem atyai türelmet tanusított iránta. Ilyenkor jó adag dorgálást s a nagyhercegi pénztárra szóló utalványt kapott. Néha száműzték nyolc napra, de hát ez a dorgálás járuléka volt, s Kamuczin révbejutásnak nevezte el.

Ezen bizar ember, aki természetesen ingerkedési hajlamánál fogva nagyon is óvatos volt, volt az egyedüli az udvarnál, aki föllismerte, minő értelmiség lappang a szép Kleopatra márvány hidegsége mögött. A szívében örömtűzként gyuladt ki a bámulat lángja.

— Milyen nő! gondolta, s mi mindent lehetne belőle csinálni.

Eleinte szokásos tréfáinak köpönye alatt rakta lábait elé hódolatát, később már több áhitattal; de a megcsalásokhoz szokott közvélemény óva intette Kleopatrát, nehogy megbízzék a fiatal testőr szavaiban. Kamuczin tehát azt gondolta, hogy ha meg akarja magát értetni, nyíltan kell beszélnie. Elszánta tehát magát, hogy nyíltan, a visszavonulás lehetőségét elzárva maga mögött, fog beszélni. (Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenet.

Egy érdeklődő. Ohaját szívesen teljesítjük, néha az olvashatatlan kézirat az oka. Csak egyre kérjük, annak a lapnak ne tessék a címét kirni. Új alakjában még ez is megfertőző.

Vasbeton és Rabczmunka vállalkozók. Sürgőnycim: VASBETON UDVAR. Arany érem és díszoklevél.

MORVAI ANTAL ÉS NOVÁK MIHÁLY

motorerőre berendezett márvány-, mozaik- és cementárú-gyárak

Tűzbiztos falak, mennyezet-szerkezetek vassodrony-betéttel ugynevezett vasbeton, boltozatok, tetők, templomboltozatok, padlózatok stb. előállítására rendszere szerint.

RABITZ - MUNKÁK.
Elvállal beton-esaternázást, betonirozást, nedves falak szárazzá tételét, gránit teraszt.

CEMENTCSŐVEK.
Kerámít és metlachl lapok.

SZABADKÁN,
a vasuti indóházzal
:: szemben. ::
TELEFON-SZÁM: 238.
Alapított 1890.

Előállít szökőkutakat, fürdőkádakat, víztartók és vizelőket portland-cementből.

Raktár mindennemű műcemet-lapokból 1-6 színben, márvány-, mozaik- és gránit-lapokból.

KŐAGYAGCSŐVEK.
Portland-cement és hidraulikus mész nagyban és kicsinyben.

VAKOLATI KÖPÖR.

A városi tűzoltó laktanyával
szemben 446-30-21

SAROK TELEK

szabad kézből

ELADÓ.

Bővebb értesítést IV. kör, Juranics-
utca 233. szám alatt.

Második kiadás!

Kevés röpirat éri Magyarországon
a második kiadást. Ezen kevesek
:: közé tartozik a ::

„SZÓIMÁDÁS.”

című politikai röpirat, mely első
kiadásában 120,000 példány-
ban kelt el, s most újabb 15,000
:: példányban jelent meg. ::

A „Szóimadás” ára 20 fillér.

10 példány 1 korona 80 fillér.
Kapható: kiadóhivatalunkban.

Maklatur papiros

100 kiló 12 korona
kapható lapunk kiadóhivatalában
Rákóczi-utca 20. szám.

Hirdetéseket
jutányos áron felvesz
lapunk kiadóhivatala.

Izzadás ellen

Kapható: Ifj. Illés Antal gyógyszerárában Szabadkán.

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szabadkai Nyomda- és Hirlapkiadó-vállalat mint szövetkezet könyvnyoradójában.

„Gépész”

című műszaki lap az egyedüli, mely
hivatásosan foglalkozik a gépészek
társadalmi helyzetével és ingyenes
közvetítésével, melynek előfizetési ára
egész évre 4 korona, félévre 2 korona
10 fillér. A gépész és kazánfűtői viz-
gára előkészítő kézikönyv 2 korona
85 fillér. Kazánfűtői és összes gép-
észeti vizsgákra előkészítő kézikönyv
130 rajzzal 300 oldal 4 kor. 50 fillér.
Villamossági káté villanycsengők és
telefonkezeléséről 5 korona 50 fillér.
Aratógépek szerkezete és kezelése 1
korona 85 fillér. 1908. évi gépészeti
zsebnaptár, mely a gépészeti tudni-
valók tárháza 1 korona 35 fillér.

Gépész kiadóhivatalában:

Szeghalom.

Keresztény cégek.

Pártoljuk a keresztény kisiparosokat és kereskedőket.

Abrasich Mihály

bádogos. Szabadka, I., Kazinczy-utca 83.

Dániel A. József

cserépkályharaktára. Szabadka, VI.,
Harmat-utca 275. Telefonszám 148.

Fekete, Ivandékits és Társai

kézmű- és divatáru kereskedése.
Szabadka, VII., Szt-István-tér 10. Telefon,
szám 371. Legelőbb bevásárlási forrás.

Filoy Jenő

könyv- és papírkerekedő. Szabadka,
I., Damjanich-utca 106.

Fimpl István

cukrász. Szabadka, VI., Deák-utca 3.
Telefonszám 206.

Láb-, kéz-, hónalj-

Artalmatlan, gyorsan hat, feltűnő eredmény,
bűzt mulaszt, feldörzsölést megszüntet és
megakadályoz, könnyű száraz járást biztosít.

Egy nagy tégely 1 kor. Egy kis tégely 60 fillér.

Fierst István

cukrász. Szabadka, I., Eötvös-utca 85.
Telefonszám 381.

Fuschek Mária

virágkereskedő. Szabadka, I., Egressy-
utca 23. szám.

Gálik János

bádogosmester. Szabadka, VIII. kör,
Kossuth-utca 1.

Kovács Béla és Társa

varrógép- és kerékpár-kereske-
dése. Szabadka, Kazinczy-utca.

Kövecz Erzsi

női kalapárus. Szabadka, VIII. kör,
Kossuth-utca 22.

Mészáros Gábor utódai Blaboly és Társa

vaskereskedő. Szabadka, VI., Deák-
utca 15. Telefonszám 72.

Milánkovics András

kézmű- és divatáru kereskedő.
Szabadka, VI., Deák-u. 18. Telefonsz. 377.

Morvai Antal és Novák Mihály

motorerőre berendezett márvány-,
mozaik- és cementáru-gyára (VIII.
kör, Erzsébet-utca, a vasuti indóházzal
szemben).

Milánkovics Simon

férfiszabó. Szabadka, IV., Rákóczi-u. 22.

Szalay Gyula

esztergályos. Szabadka, I., Damjanich-u.

Szombathy Károly

fényképész. Szabadka, VI., Deák-u. 3.

Tumbász Ferenc

kézmű- és divatáru kereskedő.
Szabadka, VII., Szt-István-tér 358.

Turbók József és Társa

egyenruha készítő és polgári szabó.
Szabadka, VIII. Szt-István-tér 1.

Reform-kenőcs.